

de Vuurbloem

verschillend-zijn waarderen
preventie en geweldloze hantering van conflicten

www.devuurbloem.be

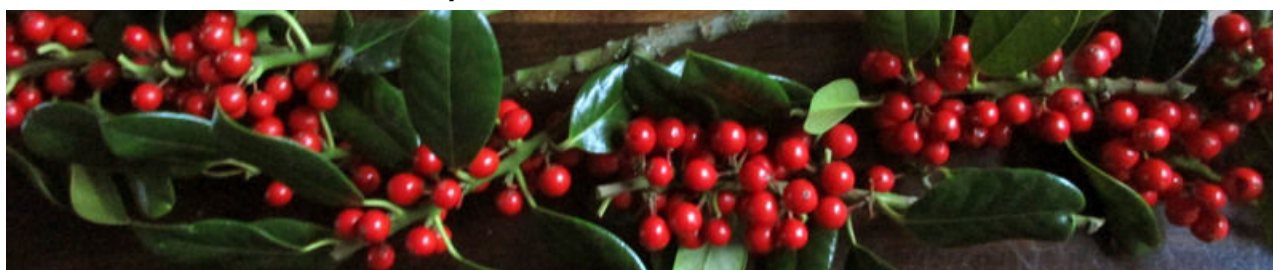
--

info@devuurbloem.be

Generaal Lemanlaan 126, 8310 Brugge

Nieuwjaarsnieuwsbrief

Nieuwsbrief nummer 19, december 2016

Inhoud:

- Wegwijzers en getuigenissen in de opvoeding
- Onze rubriek 'Appels en citroenen'
- Jef en Lien in diverse vertalingen
- Een ontmoeting van laatstejaarsstudenten uit de drie Gemeenschappen van België
- Agenda 2017

Wegwijzers en getuigenissen in de opvoeding

Opvoeding krijgen en geven.
Een permanente zoektocht.
Wegwijzers en ervaringen.
Getuigenissen in afleveringen.

Ik kreeg de vraag om te verwoorden hoe het gedachtegoed van Evenwaardigheid en Geweldloze Communicatie heeft bijgedragen in de opvoeding van mijn kinderen en mijn relaties als ouder, partner, moeke (oma), vriendin, buur,... En inderdaad, omdat ik vastliep in de opvoeding bij één van de kinderen, werd ik nieuwsgierig en open voor andere zienswijzen. Zo maakte ik kennis met geweldloze opvoeding vanuit Evenwaardigheid. Intussen ben ik al meer dan 20 jaar aan het oefenen met 'vallen en opstaan'.

Is dit de methode? De waarheid? Zo wil ik er niet naar kijken. Ik zie het als een pad met de inzichten als wegwijzers. Opvoeden en leven vanuit Evenwaardigheid en Geweldloosheid is een keuze met 'andere' gevolgen, consequenties, resultaten dan in het Meerdere-mindere-systeem dat ik tot dan toe kende en van waaruit ik zelf ben opgevoed. Bij elke methode, zowel het Meerdere/mindere- als het Evenwaardigheidsprincipe, is het fundament, de basis: liefde en heel gaarne zien.

De Evenwaardigheidsmodellen van **Pat Patfoort**, de Geweldloze Communicatie volgens **Marshall Rosenberg**, de Kwaliteiten van **Daniël Ofman**, zijn enkele inspiratiebronnen, naast tal van ervaringen en inzichten van medetochtgenoten.

Zoals je bij wegwijzers toch nog kan verdwalen, zo verdwaal ik af en toe, kom ik onbewust terug op het oude pad of trap ik in een valkuil en raak in paniek. De gekende patronen zijn hardnekkig in me ingeplant en het vraagt mildheid en geduld met mezelf.

In deze en de komende nieuwsbrieven wil ik telkens een inzicht delen en duiden of illustreren met een concrete situatie.

Zou het een idee zijn om elkaar te inspireren?

Heb jij ook 'wegwijzers' die jou inspireren en die je graag langs deze weg wil delen?

Zo creëren we een tweerichtingsverkeer.

Laat dus maar komen...

Je bent niet verantwoordelijk voor het voelen van de ander:
vanuit inleven ben je verantwoordelijk voor je intenties,
de keuze van je woorden en daden.

Je laat de ander de ruimte
om zijn of haar gevoelens te beleven en te beheren.

De laatste frietjes en respect voor emoties

We zitten met zijn allen rond de tafel voor het middagmaal. We eten frietjes. Er zijn nog enkele frietjes over in de pot. Het ziet er naar uit dat iedereen klaar is met eten. Voor ik afruim neem ik de laatste frietjes bij wijze van een dessertje op mijn bord. Kleinkind Sterre kijkt ineens sip: hoofd naar omlaag, schouders opgetrokken, armen over elkaar gekruist en onderlip vooruit. Ik vermoed dat ze zonder woorden duidelijk maakt dat ze ook graag nog enkele frietjes wil.

Ik zeg: "Oeps, ik dacht dat iedereen klaar was met eten. Sterre, wil jij ook nog enkele frietjes?" Geen reactie, zelfde houding.

"Oei, Sterre, je ziet er plots ongelukkig uit?" "Kan ik iets voor je doen?" Geen reactie: hoofd nog steeds omlaag, en toch... de schouderbladen zakken, de armen ontspannen lichtjes.

Ik wacht enkele seconden, ruim af, geef een seintje aan broer Stan om de situatie te verlaten, wrijf in het passeren eens zachtjes door haar 'Sterre-krullenbol' en ... na een tijdje huppelt ze terug vrolijk rond.

(Uit respect voor de privacy zijn de namen fictief)

Vaststelling en mogelijkheden:

Deze situatie is de aanleiding van een gevoel dat bij Sterre gestimuleerd werd. De oorzaak is me onbekend. Sterre is dol op frietjes. Had ze nog zin in de laatste frietjes? Heeft Sterre het gevoel dat ze teveel moet onderdoen voor broer Stan? Kan ze er moeilijk mee om dat ze niet eerst de keuze krijgt? ...

Besluit - Vroeger en nu:

Vroeger (soms ook nu nog) zou ik mogelijks mezelf op mijn kop geven omdat ik niet eerst gevraagd had wie nog frietjes wou.

Wellicht zou ik het gevoel bij Sterre

miskennen en oordelen: "Je moet daarom niet vies of koppig zijn... dat is erover... Iedereen was toch gestopt met eten". Misschien zou ik het 'probleem' meteen willen oplossen en haar uitvragen wat er scheelt en er alles aan doen om haar terug blij te maken, omdat dit comfortabeler is.

Gevolg: ik zou terug een kind voor me hebben dat er wel lief uitziet, doch binnenin mogelijks 'kookt' of een kind dat nog dieper wegzakt in het gevoel waarmee ze zit...

Nu: zonder precies te weten wat er gaande is in Sterre, probeer ik me in te leven waar ze nu het meeste baat bij heeft. In mijn hart omarm ik haar gevoel/emotie, probeer ruimte te creëren (door zelf met Stan de situatie te verlaten) en haar te gunnen om eventjes in die stemming te zijn (zacht door haar krullen wrijven).

Gevolg: na een tijdje ontspant Sterre, vloeit de emotie geleidelijk weg en voelt ze zich terug het 'huppelmeisje' dat ze meestal is.

Dit is 'een' manier, zo zijn er tal van mogelijkheden, het is creativiteit vanuit inleven. Bij herhaaldelijk terugkeren van dergelijke situaties zou ik op een rustig moment met Sterre kunnen zoeken wat ze op zo'n momenten nodig heeft om er zo goed als mogelijk mee om te gaan.

Als de sfeer hierdoor onprettig wordt tijdens de maaltijd - wij waren nu net klaar met eten - kan het zinvol zijn dat Sterre zelf even de situatie kan verlaten om ruimte te geven aan haar voelen zonder dat wij er last van hebben.

Valkuilen:

- Als je jezelf onprettig voelt omdat Sterre zo reageert, wordt het eigen voelen afhankelijk van dat van haar en wordt dit voor Sterre mogelijks nog zwaarder.
- Tracht de intensiteit van dit gevoel niet te meten of te vergelijken. Elke persoon is uniek en mogelijks komt er een opgespaard gevoel mee naar boven van in een andere gelijkaardige situatie, waar Sterre toen geen ruimte had of kreeg.

Marie-Jeanne

Jef en Lien, van P.Patfoort, A.Delmé en P.Delmé

Onze rubriek 'Appels en citroenen'

'Appels en citroenen' is een vaste rubriek in de Nieuwsbrief van De Vuurbloem.

Tijdens een korte periode worden elementen geplukt uit de media en eventueel voorzien van een beperkte verduidelijking. Ze worden zonder oordeel of interpretatie naast elkaar gezet. De 'werkelijkheidswaarde' ervan wordt niet gecontroleerd. Evenmin wil de keuze van de 'uittreksels' een politiek label of een links/rechts/centrum-etiket krijgen. Wel wil ik/De Vuurbloem jou uitnodigen om ze te laten bezinken, om vast te stellen welke gedachten ze bij jou doen opkomen, om te voelen welke emoties ze creëren. Eventueel kan je een stille wens formuleren die een bijdrage kan zijn aan Evenwaardigheid tussen mensen.

Uitzonderlijk is er ook een eigen ervaring aan toegevoegd.

Je kan je gedachten, emoties, wensen in een mailtje zenden aan info@devuurbloem.be.

Wat De Vuurbloem ermee aanvangt, staat nog niet vast. We zien wel. Ook daarrond is elke suggestie welkom: cocreatie?

Deel 1

Uit MO* - een artikel van Alma De Walsche, za 19 november 2016

Martha Nussbaum is niet alleen een van de beroemdste filosofen van onze tijd, ze is ook een van de noodzakelijkste. In een tijdgeest die beheerst wordt door meten en berekenen en een cultuur van selfies en data, bekommert Nussbaum zich om de menselijke waardigheid en de menselijke kwetsbaarheid.

'Mensen moeten in hun hart beroerd worden om verder te kijken dan eigenbelang.'

'Het menselijk leven is niet eendimensionaal. Welzijn gaat niet enkel over economische groei, het gaat ook over gezondheid, opvoeding, rechten en vrijheden. Ongelijkheid snijdt mensen af van mogelijkheden. Als we willen spreken over ontwikkeling, moeten we veel meer kijken naar wat ieder mens kan doen of zijn. Welke mogelijkheden worden hem of haar geboden om een gelukkig leven te leiden? Waaraan hebben mensen behoefte om hun leven te verbeteren?'

Deel 2

Evenwaardigheid betrachten ... en wat als?

De ingebouwde macht van checklists en procedures blokkeren de keuze van mensen voor empathie en Evenwaardigheid.

Mijn auto staat geparkeerd in de ondergrondse parking aan de trap in Oostende.

De boodschappen zijn gedaan. De betaalautomaat is mijn eerste nieuw contact. Er zijn een aantal 'automaatingangen' om contact te nemen. De aangegeven werkmethode staat afgebeeld: parkeerbiljet insteken met de pijl zoals aangeduid. Betaalkaart in de juiste gleuf op de juiste manier.

Goed bekeken en aan de slag.

Mijn parkeerbiljet zit in mijn linker broekzak. Een zekerheid, dacht ik. Er zijn echter geen zekerheden meer.

Dan toch naar de auto, gezocht in alle hoeken, geen ticket te vinden.

Op de betaalautomaat staat ook een knop om telefonisch assistentie te vragen. Na enkele beltonen, een beleefde mannenstem. Het gaat immers over een ondergrondse parking, dan mag de stem wat lager zijn.

"Waarmee kan ik u helpen?"

Mijn kort verslag over mijn zoektocht in mijn zakken, in mijn portefeuille, in de auto, mijn ongeloof over het onvindbare ticket, brengen de man tot stilte. Ik vermoed enige empathie?

De te volgen checklists kennen echter geen empathie en de mens ervoor of erachter kan ze slechts volgen.

"Jammer meneer, een verloren ticket kost u 50 €. Zoek je nog verder?"

50 €? Heb ik niet gevraagd. Dit lijkt me onredelijk veel. Het geeft me het gevoel van grove nalatigheid en slordigheid. Ik voel onrechtvaardigheid en pas om al onmiddellijk toe te geven.

Vroeger noemde de parking Vinci. Meteen op terugweg, op zoek, op vraag, ... Hulpvaardige Oostendenaars helpen mee. Niets.

Met het hoofd meer naar de grond, zie ik een klantenkaart liggen van een nieuwe parfumeriezaak, Indigo. Opgeraapt en op weg naar de dichtste vuilnisbak ... tot ik plots mijn eigen autonummerplaat op de kaart zie staan. Kan toch niet?

Toch, bij het binnengaan van de ondergrondse parking blijkt die inderdaad de Indigo-parfumeriezaak te zijn. Mijn kaart werkt... Het kost me 4,50 €.

Waarom mag de man achter de automaat mij niet helpen om het juiste parkeerbedrag te berekenen? Alle automaten in de parking beschikken immers over alle gegevens: mijn moment van aankomst, mijn nummerplaat, mijn moment van afmelden.

Deel 3

Uit DS, woe 26 oktober 2016

Het CETA-verdrag – een handelsverdrag tussen Europa en Canada.

CDH-voorzitter Benoît Lutgen gaat nu op zijn manier in het offensief. In een interview met Le Soir gaat hij tekeer tegen het 'ultraliberalisme zonder aandacht voor de Europese waarden: sociale, humanistische én ecologische'.

"Ik wil geen herhaling van wat we in 2003 hebben beleefd na de opheffing van de melkquota. Door de vrijmaking van die markt stonden duizenden boeren op straat, met een zelfmoordgraad die tot de allerhoogste behoorde", zegt Lutgen.

"Europa is meer dan alleen een immense markt."

Evenwaardigheid: mogelijk in dergelijke discussies?

Wat ik van het CETA-verhaal onthou: het is een handelsverdrag tussen Europa en Canada om allerlei invoerbepalingen op te heffen en vlottere handel tussen de een en de andere en omgekeerd toe te laten. Bij geschillen tussen bedrijven en een land is er een internationaal arbitragehof.

De Waalse minister-president gaat op de rem staan en geeft aan waarom en op welke punten. Andere politici reageren daarop smalend, sturen verwijten van allerlei slag, gericht op de persoon.

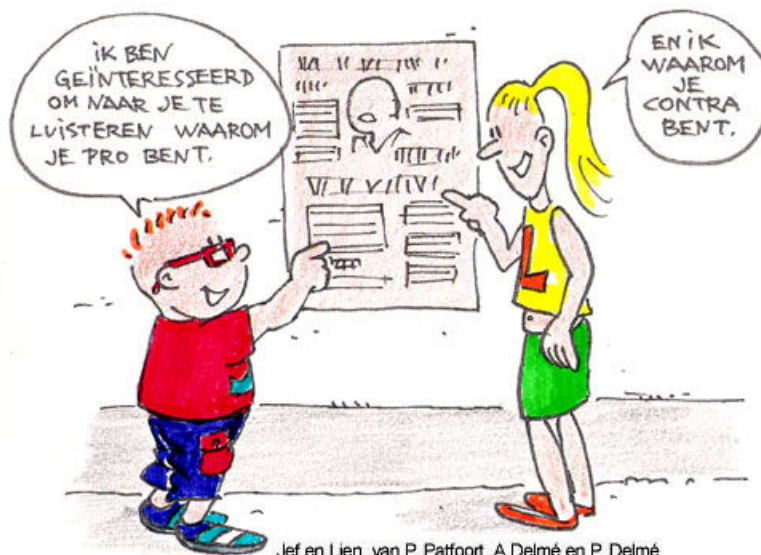

Wat ik mis: de Evenwaardigheid van inzichten.

Het is blijkbaar bijzonder moeilijk voor leiders om twee kolommen te maken: in de ene kolom de inzichten en de verwoordingen van hen die pro zijn en in de andere kolom de inzichten en de verwoordingen van hen die tegen zijn. De twee kolommen kunnen het uitgangspunt zijn om samen op zoek te gaan naar de onderliggende behoeften van elke partij. Zonder oordelen, zonder vernederingen. Wel oprecht geïnteresseerd in wat de ene en de andere drijft.

Zou dit een eenvoudige manier kunnen zijn om heikle punten in onderwijs en bij uitbreiding in onze maatschappij te benaderen? De hervorming in het onderwijs, de armoede van mensen die de huishuur niet kunnen betalen, de discussies over begrotingstekorten en belastingen op arbeid en vermogen, ...

Eca

Jef en Lien, van P. Patfoort, A. Delmé en P. Delmé

Jef en Lien, van P. Patfoort, A. Delmé en P. Delmé

Jef en Lien in diverse vertalingen

Het boek van Jef en Lien bestaat nu in het Nederlands en in het Italiaans. Er wordt voor het ogenblik gewerkt aan een Franse en een Zweedse vertaling, en er zijn ook plannen om het boek in het Estisch te vertalen en uit te geven. Proficiat Jef en Lien!

Op initiatief van de Lions Club District 112D, in samenwerking met de Vlaamse overheid en met mede-begeleiding van De Vuurbloem:

Een ontmoeting van laatstejaarsstudenten humaniora uit de drie Belgische Gemeenschappen rond het onderwerp 'Morgen samen leven'

Op woensdag 26 oktober 2016 organiseerde de commissie 'Apprentissage précoce des langues' van de Lions Club International District 112 D in Alden Biesen (Limburg) een ontmoeting voor laatstejaarsstudenten uit de drie Belgische Gemeenschappen. Drieëndertig studenten uit vijftien scholen hebben deelgenomen en waren heel enthousiast over hun ervaring.

De methodologie was gebaseerd op concrete oefeningen met verschillende thema's zoals: elkaar beter leren kennen (met bal- en kaartspelletjes), mijn mening over de andere Gemeenschappen, jouw mening (hoe ik leef met de overtuigingen van de anderen), een analyse van de pers in de drie talen (hetzelfde onderwerp in kranten van de drie gemeenschappen: "Ga terug naar Marokko"), conflictbemiddeling tussen de drie Gemeenschappen, uitwerking van actiepistes om "Morgen samen te leven".

De jongeren werden omkaderd door een animatieteam bestaande uit Pat Patfoort van de Vlaamse Gemeenschap, Isabelle Eliat-Serck van de Federatie Wallonië-Brussel en Verena Greten van de Duitstalige Gemeenschap. De activiteiten werden gecoördineerd door Prof. Manfred Peters, die al meer dan tien jaar de commissie "Apprentissage précoce des langues"

presideert.

Voor de middagpauze kregen de leerlingen de opdracht een opstel te schrijven met het thema: 'Als ik Premier was, wat zou ik dan doen om het samenleven tussen de drie Gemeenschappen te vergemakkelijken?' Er waren prijzen te winnen voor een totaalbedrag van meer dan drieduizend euro, waaronder een beurs (2.500 €) aangeboden door de talenschool CERAN (Spa).

Dit waren de laureaten:

1. Eerste prijs: **Hanne Matheussen** (Kosh-campus Herentals)
2. Tweede prijs (ex aequo): **Laurent Bongen** (Kgl. Athenäum St. Vith) en **Eline d'Ydewalle** (Institut Notre-Dame Namur)
3. Derde prijs: de **dertig andere studenten**.

De laureaat van de eerste prijs, Hanne Matheussen, getuigde van veel creativiteit. Ze vergeleek de Premier met de coach van de Rode Duivels en concludeerde: "*De Premier moet ten dienste staan van zijn volk, zijn volk begrijpen en zijn volk één maken, als een supportergroep achter de nationale ploeg*".

Hier een paar uittreksels uit het opstel:

Om alle Belgen met elkaar te laten samenleven is het onder andere

belangrijk dat we allen onze drie landstalen beheersen. Thuis leer je je moedertaal en vanaf de eerste kleuterklas word je op een speelse manier in contact gebracht met de twee andere landstalen. [...] Ik zou alle leerlingen de kans geven om uitwisselingen te doen met scholen in andere Gemeenschappen. Vanaf het middelbaar onderwijs zouden sommige vakken in het Nederlands gegeven moeten worden, andere in het Duits en nog andere in het Frans.

Ook zou ik de kieskringen afschaffen. Iedere Belg moet kunnen stemmen voor de partij die het best bij zijn overtuigingen aansluit – of deze nu Duits-, Frans- of Nederlanstalig is. Het geldt dat hiermee uitgespaard wordt kan weer geïnvesteerd worden in nieuwe manieren om kinderen, jongeren en volwassen talen te leren.

Op school zou ik de kinderen ook meer bijbrengen over cultuur en gewoontes van andere bevolkingsgroepen, ook van onze andere Gemeenschappen. Zo wil ik als Premier het zaadje leggen waaruit een positieve samenleving zal bloeien.

's Avonds kregen de jongeren de gelegenheid hun boodschap over te brengen aan vertegenwoordigers van de politieke wereld, waaronder **Micheline Scheys**, secretaris-generaal van het departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Overheid en vertegenwoordiger van Minister Hilde Crevits; **Olivier Laruelle**, raadgever in het kabinet van Minister Marie-Martine Schyns; **Stéphanie Palm**, vertegenwoordiger van Minister Harald Mollers.

Ze vroegen om meer uitwisseling van jongeren, leren van de drie officiële talen, lessen over de cultuur van de twee andere gemeenschappen om de vooroordelen af te bouwen, persanalyses met kranten van de drie gemeenschappen, ...

Deze ontmoeting kreeg ook de steun van **Koning Filip**. In een brief van zijn kabinetschef aan Manfred Peters staat er: '*Zijne Koninklijke Hoogheid de Koning heeft me opgedragen de Lions Club te feliciteren met zijn initiatief jongeren uit de verschillende Gemeenschappen samen te brengen en zijn beste wensen over te brengen voor een geslaagde dag*'

Contact: Manfred Peters (manfred.peters@unamur.be)

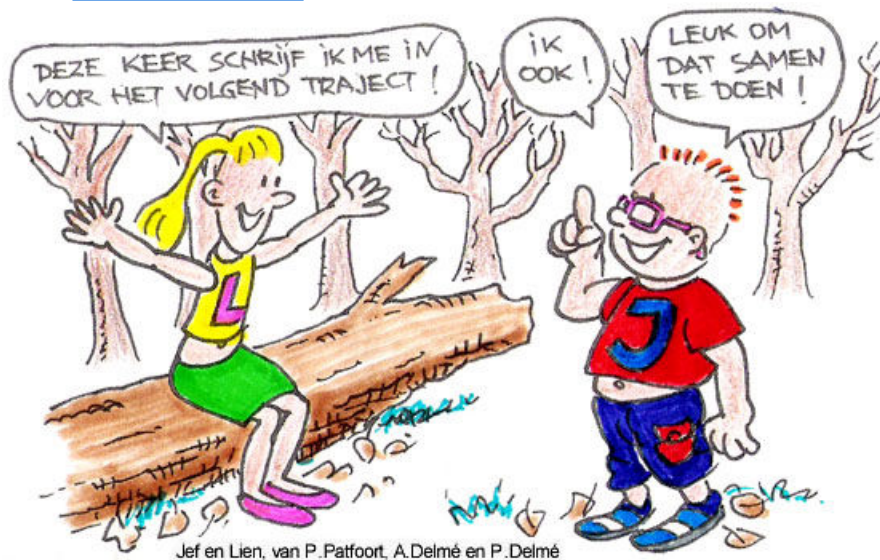

Agenda 2017

- Ma 13-02-2017 Praatforum in Brugge, 19.30u-22.00u
- Ma 10-04-2017 Praatforum in Brugge, 19.30u-22.00u
- Za 29-04-2017 Workshops Geweldloosheid (in het Frans en in het Nederlands), samen met Pax Christi en 'Sortir de la Violence', in Brussel, 09.30-17.00u
- Ma 12-06-2017 Praatforum in Brugge, 19.30u-22.00u
- Za 07-10-2017 Dag 'Preventie en geweldloze hantering van conflicten in relaties tussen volwassenen', in Brasschaat, 9.30u-17.00u
- Za 18-11-2017 Start traject 'Preventie en geweldloze hantering van conflicten', afwisselend in Antwerpen en in Brugge.

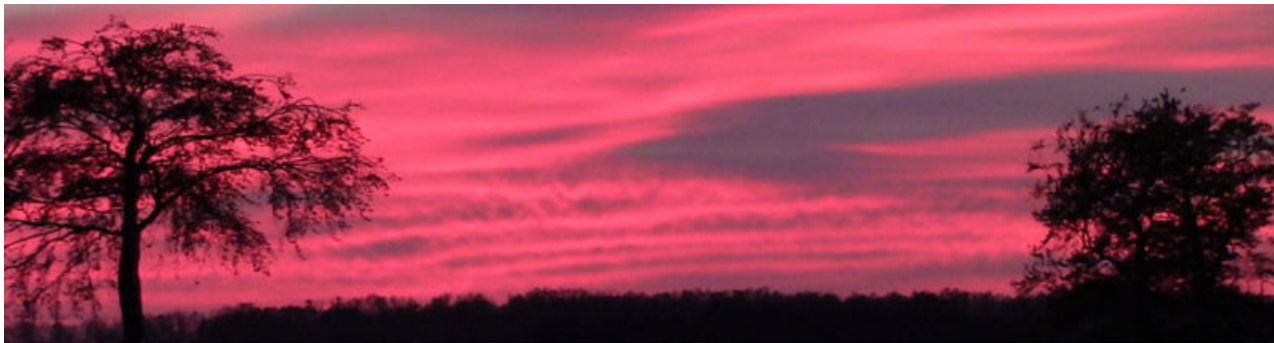
Voor meer informatie: zie www.devuurbloem.be

Wil je eens snuisteren in onze bibliotheek en een boek uitlenen van De Vuurbloem?

Maandelijkse openingsuren van de bibliotheek van De Vuurbloem:				
	week 1	week 2	week 3	week 4
maandag				
dinsdag	1ste dinsdag 17u30-20u30		3de dinsdag 17u30-20u30	
woensdag				
donderdag				
vrijdag				
zaterdag		2de zaterdag 9u-12u		
zondag				4de zondag 13u30-16u30
Of ook nog steeds op afspraak op: 050 / 37 10 17				
Adres: Huyze Brigidrhannon, Rapaertstraat 39, 8310 Assebroek-Brugge				

In naam van ons hele Vuurbloemteam wens ik je een fijne Kersttijd en een heel Gelukkig Nieuwjaar!

Pat Patfoort
Voorzitster en trainster

Werkten mee aan deze Nieuwsbrief: Etienne, Jean, Malik, Manfred, Marie-Jeanne, Marleen, Mayke, Melike, Pat, Paul.

Vormgeving: Malik Weyns

De Vuurbloem - www.devuurbloem.be / info@devuurbloem.be

[Uitschrijven / Gegevens wijzigen](#)
[Powered door YMLP](#)